

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2011/0431(APP)

3.9.2012

IETEIKUMA PROJEKTS

par projektu Padomes lēmumam, ar ko nosaka Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras daudzgadu nostādnes laikposmam no 2013. gada līdz 2017. gadam (10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referente: *Tatjana Ždanoka*

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums

- * Apspriežu procedūra
- *** Piekrišanas procedūra
- ***I Parastā likumdošanas procedūra (pirmais lasījums)
- ***II Parastā likumdošanas procedūra (otrais lasījums)
- ***III Parastā likumdošanas procedūra (trešais lasījums)

(Norādītā procedūra pamatojas uz akta projektā ierosināto juridisko pamatu.)

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS	5
PASKAIDROJUMS	6

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par projektu Padomes lēmumam, ar ko nosaka Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras daudzgadu nostādnes laikposmam no 2013. gada līdz 2017. gadam (10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))

(Īpašā likumdošanas procedūra — piekrišana)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā projektu Padomes lēmumam (10449/2012),
 - ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pantu (C7-0169/2012),
 - ņemot vērā Reglamenta 81. panta 1. punktu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ieteikumu (A7-0000/2012),
1. sniedz piekrišanu Padomes lēmuma projektam;
 2. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

PASKAIDROJUMS

Mērķis

Padome 2007. gada 15. februārī pieņēma Regulu (EK) Nr. 168/2007 (turpmāk „Regula”), ar ko izveido Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (turpmāk „Aģentūra”). Aģentūra darbību uzsāka 2007. gada 1. martā.

Saskaņā ar Regulas 5. pantu Aģentūras darbības tematiskās jomas nosaka, pieņemot daudzgadu nostādnes pieciem gadiem. Aģentūra veic uzdevumus šo tematisko jomu ietvaros. Daudzgadu nostādnes nav darba programma. Aģentūras darba programmas katru gadu pieņem tās valde daudzgadu nostādnēs noteikto tematisko jomu ietvaros. Ja Eiropas Parlaments, Padome vai Komisija saskaņā ar Regulas 4. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktu to pieprasa, Aģentūra var nodarboties ar jautājumiem, kas neietilpst šajās tematiskajās jomās, ar noteikumu, ka Aģentūras finanšu resursi un cilvēkresursi to ļauj.

Pašlaik spēkā esošo daudzgadu nostādņu (2007.–2012. gads) termiņš beidzas 2012. gadā. Tāpēc ir vajadzīgs izveidot daudzgadu nostādnes laikposmam no 2013.–2017. gadam, kā tas paredzēts Regulas 5. pantā.

2007.–2012. gada daudzgadu nostādnes

Padome 2008. gada 28. februārī pieņēma Lēmumu 2008/203/EK, ar ko Regulu (EK) Nr. 168/2007 īsteno attiecībā uz Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras daudzgadu pamatprogrammas pieņemšanu laikposmam no 2007. gada līdz 2012. gadam. Lēmuma 2. pantā noteiktas šādas tematiskās jomas:

1. rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība;
2. diskriminācija dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, un minoritātēm piederošu personu diskriminācija, kā arī šo pamatojumu apvienojums (daudzējāda diskriminācija);
3. kompensācija cietušajiem;
4. bērnu tiesības, tostarp bērnu aizsardzība;
5. patvēruma, imigrācija un migrantu integrācija;
6. vīzas un robežkontrole;
7. Savienības pilsoņu dalība Savienības demokrātiskas darbības nodrošināšanā;
8. informācijas sabiedrība un jo īpaši privātās dzīves neaizskaramība un personas datu aizsardzība;
9. efektīvas un neatkarīgas tiesas pieejamība.

Juridiskais pamats

Juridiskais pamats daudzgadu nostādnēm laikposmam no 2007.–2012. gadam bija 5. panta 1. punkts Padomes Regulā (EK) Nr. 168/2007, ar ko izveido Aģentūru. Tomēr šo juridisko pamatu vairs nevar izmantot, jo tas ir sekundārs juridiskais pamats saskaņā ar Eiropas Tiesas spriedumu lietā C-133/06. Šā priekšlikuma juridiskajam pamatam tāpēc ir jābūt Līguma

noteikumam. Tā kā cita (precīzāka) noteikuma nav, juridiskajam pamatam būtu jābūt tam pašam, ar ko pamatota Regula (pašreiz tas ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pants). Juridiskā pamata maiņa arī ietekmē Eiropas Savienības līdzdalību, proti, apspriešanos aizstāj ar piekrišanas procedūru.

Tematiskās jomas

Vairākas ieinteresētās personas piedalījās apspriedēs, kas norisinājās jauno daudzgadu nostādņu sagatavošanas laikā. Laikposmā no 2011. gada septembra līdz jūlijam notika apspriešanās ar visām organizācijām, kuras piedalās pamattiesību platformā. Apspriešanās procesā piedalījās 108 organizācijas. Lielākā daļa organizāciju atbalsta Aģentūras darbu pašreizējās jomās un vēlas, lai tā turpinātu iesāktās darbības, jo īpaši diskriminācijas (72 %), patvēruma un migrācijas (43 %), rasisma un ksenofobijas (38 %) un tiesu iestāžu pieejamības (31 %) jomās. Liels atbalsts tika pausts turpmākajam Aģentūras darbam sociālo tiesību un sociālās drošības jomā (44 %). Vairākas organizācijas kā papildu jomas minēja personu ar invaliditāti tiesības un to, ka ir svarīgi palielināt darbu bijušā „trešā pīlāra” politikas jomās.

Aģentūras valde norādīja šādas tematiskās jomas:

- a) efektīva tiesību aizsardzība tiesā, tostarp tiesu iestāžu pieejamība;
- b) noziedzīgos nodarījumos cietušie;
- c) tiesu iestāžu sadarbība;
- d) policijas sadarbība;
- e) imigrācija un migrantu integrācija, robežkontrole un vīzas; patvērums;
- f) rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība;
- g) romu integrācija;
- h) Pamattiesību hartas 21. pantā definētā diskriminācija;
- i) dalība ES neatkarīgajā struktūrā saskaņā ar 33. panta 2. punktu ANO konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām;
- j) bērnu tiesības;
- k) informācija, privātums un personas dati;
- l) sociālās tiesības.

Komisija ir ierosinājusi šādas tematiskās jomas:

- a) tiesu iestāžu pieejamība;
- b) noziedzīgos nodarījumos cietušie;
- c) informācijas sabiedrība, un jo īpaši privātās dzīves neaizskaramība un personas datu aizsardzība;
- d) romu integrācija;
- e) policijas sadarbība, ņemot vērā šīs jomas īpašo raksturu;
- f) tiesu iestāžu sadarbība, ņemot vērā šīs sadarbības īpašo raksturu saistībā ar krimināllietām;
- g) bērnu tiesības;
- h) diskriminācija rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie kādas nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ;
- i) imigrācija un migrantu integrācija; vīzas un robežkontrole; patvērums;
- j) rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība.

Valstu cilvēktiesību iestāžu Eiropas grupa lūdza Padomi un Eiropas Parlamentu ņemt vērā šādus ieteikumus:

- Eiropas grupa ļoti atzinīgi vērtē cilvēktiesībām nozīmīgas jomas — policijas un tiesas iestāžu sadarbības — iekļaušanu sakarā ar trīs pīlāru apvienošanu un ES darbības nostiprināšanu šajā jomā, pamatojoties uz Lisabonas līgumu;
- Eiropas grupa atbalsta lielākas uzmanības pievēršanu romiem kā Eiropas Savienības valstīs neaizsargātai iedzīvotāju grupai, kas saskaras ar diskrimināciju un daudzkārtējiem cilvēktiesību pārkāpumiem. Tomēr būtu vēlams mainīt šīs tematiskās grupas formulējumu, lai uzvērtu uz pamattiesībām balstīto pieeju Aģentūras darbā;
- Eiropas grupa atzīst Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (*EIGE*) izveidi un tā pilnvaras, taču grupa ir pārsteigta, ka termins „dzimums” ir dzēsts no saraksta, kurā uzskaitīti diskriminācijas pamati, ko aptver daudzgadu nostādņu projekts; – Eiropas grupa pauž bažas, ka daudzgadu nostādnes neatspoguļo Aģentūras iespējamo īpašo nozīmi attiecībā uz ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*) neatkarīgu uzraudzību Eiropas Savienībā;
- ņemot vērā cilvēktiesību nedalāmību un savstarpēju atkarību, kas nostiprināta ES Pamattiesību hartā un ANO cilvēktiesību instrumentos, Aģentūras darba jomā būtu skaidri jāietver ekonomikas, sociālās un kultūras tiesības.

Visbeidzot, Padome ir ierosinājusi šādas tematiskās jomas:

- a) tiesu iestāžu pieejamība;
- b) noziedzīgos nodarījumos cietušie, tostarp kompensācija noziegumos cietušajiem;
- c) informācijas sabiedrība un jo īpaši privātās dzīves neaizskaramība un personas datu aizsardzība;
- d) romu integrācija;
- e) tiesu iestāžu sadarbība, izņemot krimināllietās;
- f) bērna tiesības;
- g) diskriminācija dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ;
- h) imigrācija un migrantu integrācija, vīzas un robežkontrole, un patvērumš;
- i) rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība.

Referentes nostāja

Referente uzskata, ka Aģentūras daudzgadu nostādnes laikposmam no 2013. gada līdz 2017. gadam būtu labāk jāformulē. Pirmkārt, referente piekrīt pamattiesību platformai, Aģentūras valdei un Valstu cilvēktiesību iestāžu Eiropas grupai, ka Aģentūras darba jomā būtu skaidri jāiekļauj sociālās tiesības un tai jāpilda īpaša loma attiecībā uz ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*) neatkarīgu uzraudzību. Vēlams mainīt formulējumu arī tematiskajai jomai attiecībā uz romu integrāciju. Tajā pašā laikā referente atzinīgi vērtē diskriminācijas dzimuma dēļ iekļaušanu Padomes priekšlikumā, jo Aģentūras darbam būtu jāaptver visas Pamattiesību hartas 21. pantā minētās jomas. Skaidri jāmin un jāiekļauj arī daudzkārtējas diskriminācijas jēdziens.

Referente pauž lielu nožēlu, ka Padomē nav panākta vienošanās attiecībā uz jaunu tematisko

jomu, proti, policijas sadarbības un tiesas iestāžu sadarbības krimināllietās, iekļaušanu jaunajās daudzgadu nostādnēs. Stājoties spēkā Lisabonas līgumam, policijas sadarbība un tiesas iestāžu sadarbība krimināllietās ir kļuvušas par Savienības tiesību daļu un tāpēc tām jāietilpst Aģentūras uzdevumu darbības jomā. Referente pauž bažas arī par Padomes vēstījumu, kas kavē konstruktīvu ieguldījumu pamattiesību aizsardzības stiprināšanā Eiropas Savienībā.

Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi — referente pauž satraukumu par paziņojumiem, ka vairākas dalībvalstis Padomē mēģinājušas panākt, lai no tematisko jomu saraksta tiktu izklāuta diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes. Referente šādus mēģinājumus uzskata par nepieņemamiem un atgādina, ka Eiropas Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības (Līguma par Eiropas Savienību 2. pants).

Citos gadījumos referente aicinātu Eiropas Parlamentu nedot piekrišanu, ar mērķi rast labāku risinājumu. Taču, lai nodrošinātu Aģentūras darba nepārtrauktību, tai ir nepieciešamas jaunas tematiskās darbības jomas. Ja vien jaunās daudzgadu nostādnes nestāsies spēkā līdz 2013. gada sākumam, Aģentūra var strādāt tikai pēc iestādes īpaša lūguma (Regulas 4. panta 1. punkta c) un d) apakšpunkts) un nevis pēc savas iniciatīvas.

Ņemot vērā šos apsvērumus, referente ierosina Eiropas Parlamentam līdz 2012. gada beigām dot savu piekrišanu jaunajām daudzgadu nostādnēm. Tajā pašā laikā referente cer, ka Komisija novērtēs Aģentūras uzdevumus, darbības jomas un darba metodes un ierosinās tās pārskatīt 2013. gadā, lai nodrošinātu Pamattiesību hartas efektīvu uzraudzību un īstenošanu. Referente sagaida, ka Padome būs gatava šajā sakarībā vienoties par policijas sadarbības un tiesas iestāžu sadarbības krimināllietās iekļaušanu tematisko jomu sarakstā un aicina Padomi to skaidri paziņot.